

Joaquim Codina i Vinyes. De la falguera *Pteris codinae* al gènere *Codinaea*, tot passant per alguns altres fongs

---

Els epònims

***Pteris codinae*.** Falguera perenne de fins a 30 cm. Es troba a la zona del Pasteral, a La Cellera de Ter. Joaquim Codina la va trobar i estudiar el 1908 i, al principi, es pensà que era una espècie nova. Els botànics Cadevall i Pau l'anomenaren *Pteris codinae* en honor al seu descobridor. Més tard es confirmà que es tractava d'una falguera ja coneguda al sud d'Àfrica i alguns punts d'Àsia (*Pellaea calomelanos* o *Pellaea hastata*).

***Lepidella codinae*.** Bolet comestible de la família *Amanitaceae*. Descobert pel micòleg R. Maire, el batejà amb aquest nom en honor de Joaquim Codina. Es coneix també com *Amanita codinae*, *Armillaria codinae*, *Aspidella codinae* o *Saproamanita codinae*.

Gènere *Codinaea*. Gènere de fongs descobert i descrit per R. Maire el 1937, qui va dedicar-lo, amb aquest nom, a Joaquim Codina. Dins d'aquest gènere, Maire inclogué un nou fong que va batejar amb el nom *Codinaea aristata*.

Joaquim Codina i Vinyes, l'home

Joaquim Codina i Vinyes (Fig. 1) nasqué a La Cellera de Ter (La Selva) el 20 de novembre de 1867¹. Era fill de Ramon Codina i Callís, metge que durant quatre anys prestà servei a l'exèrcit carlí, i de Teresa Vinyes i Surroca. Acabà el batxillerat a Girona el 1885 i anà a Barcelona a estudiar medicina, on es llicencià el 27 de juny de 1891. En acabar els estudis tornà a la casa pairal, Can Vinyes (veure Nota), per exercir la medicina d'allà estant i hi va romandre tota la vida²⁻⁴.

A partir de 1906, influït pel naturalista d'Espinelles Marià Masferrer i, sobretot, pel botànic terrassenc Joan

Cadevall, s'afecionà a la botànica, a la qual es dedicà intensament, sense descuidar mai, però, la medicina⁴. Fruit d'aquella primera època fou la publicació, des de 1908 a 1910 –amb unes addicions posteriors el 1911–, al *Boletín del Colegio de Médicos de la Provincia de Gerona dels Apuntes para la flora de la Sella y su comarca*, important aportació a la flora catalana i model de floras locals, sobretot tenint en compte l'escassetat de mitjans de què disposava. Hi va incloure 1.032 espècies, d'un territori de només 15 km de radi, moltes de les quals eren fongs (en els quals s'especialitzava); a més de les característiques de cada planta, en moltes feia referència

als seus usos i a costums relacionats, així com a mals usos i als usos medicinals. S'afegí així un especial interès folklòric a l'interès botànic de l'obra, que es recollí en un únic volum, publicat també a Girona⁵ (escrivia Codina en aquesta obra: "...diré que mi amigo el distinguido naturalista D. Mariano Masferrer que hace unos dos años vino á esta á pasar una temporada, fué quien me indicó la utilidad de este sport [...] Una vez iniciado en el mismo, pero no contando aún con fuerzas propias suficientes, he recurrido al distinguido botánico Dr. Juan Cadevall, de Tarrasa quien con escesiva amabilidad me ha solventado muchas dudas, corregido no pocos errores sufridos en la diagnosis de muchas especies y me ha alentado en el camino emprendido de esta no se si llamarla escentricidad ó afición por la botánica").

Aviat, però, es dedicà de ple a la micologia i el seu interès se centrà en l'estudi dels fongs. Establí llavors

Figura 1. Joaquim Codina i Vinyes (1867-1934).

relacions amb micòlegs de renom, com ara P. Hariot, de París, amb qui determinà el *Polyporus tunetanus* Pat., nou a Europa, i sobre el que escrigué dues notes: *Un bon bolet...*⁶ i *À propos du Polyporus tunetanus Pat.*⁷.

Tot i la influència i l'amistat amb Cadevall, fou, però, Pius Font i Quer qui influí decididament en Joaquim Codina i l'encoratjà per tal que tirés endavant la seva obra i els seus estudis micològics; Codina en fou ja sempre més un col·laborador entusiasta.

El concepte que Font i Quer tenia de la botànica, i que aplicà com a director de l'Institut Botànic de Barcelona, englobava totes les plantes, incloses les no vasculars, que Linné havia anomenat *Cryptogamia*. En l'impuls de l'estudi d'aquestes plantes, estimulà la feina de micòlegs al nostre país, destacant entre ells Joaquim Codina, i portà a Catalunya grans experts com René Maire (1931 i 1933), Roger Heim (1932) i Rolf Singer (1934), dins del que anomenà Pla Quinquennal Micològic de Catalunya⁸. D'aquesta manera, amb Font i Quer, Maire, Heim i Singer, Codina realitzà nombroses excursions per Catalunya (Fig. 2) a la recerca de noves i antigues espècies, i contribuí de manera notable al coneixement i l'estudi dels fongs a casa nostra.

Abans, però, el 1922, la Junta de Ciències Naturals de Barcelona havia encarregat ja a Codina unes excursions micològiques per Catalunya, fruit de les quals sorgiren dos manuscrits *Ressenya d'una excursió micològica a la Vall d'Aran* i *Bolets de Sant Joan de les Abadesses*.

Uns anys després, el 1930, en l'obra *Introducció a l'estudi dels macromicets de Catalunya*⁹, considerada un treball fonamental i bàsic de la micologia catalana², Codina i Font i Quer reuniren el catàleg més complet de fongs de Catalunya fins aleshores, amb 627 espècies.

La majoria de les publicacions de Joaquim Codina foren sobre aquests fongs, pels quals s'interessà com a botànic i com a metge. Entre els seus treballs trobem: *Un caso de intoxicación por la Armillariella mellea* (1912), *Envenenamientos por las setas*.

Figura 2. Joaquim Codina en una excursió micològica a Solius el 1933. D'esquerra a dreta, els senyors Pagès, R. Maire, Ibáñez, J. Codina i P. Font i Quer².

Tres muertos (1913), *Las setas comestibles y venenosas* (1914), *Liste des champignons de la Sellera province de Gerone (Espagne) et autres localités de Catalogne avec indication des noms vulgaires catalans* (1924), *À propos de Polyporus tunetanus* (1925), *Empoisonnement collectif par l'Amanita phalloides* (1928), *Intoxicaciones por las setas en 1928* (1929), *Intoxicación colectiva por Entoloma libidum Bull.* (1931), *Contribució a l'estudi dels macromicets de Catalunya* (1932) i *Notes sobre la Volvaria bombycina Schaeff.* (1933).

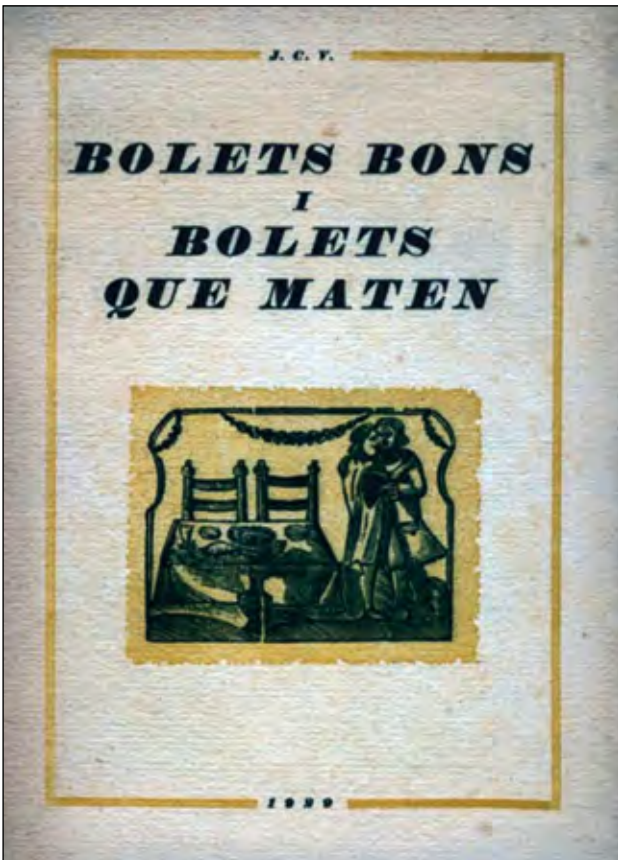
La seva condició de metge –havia vist moltes intoxicacions, algunes de molt greus, causades per la ingesta de bolets verinosos– el portà a escriure *Bolets bons i bolets que maten*, que es publicà a Girona el

1929¹⁰ (Fig. 3) i que veié una segona edició el 1950 (val a dir que signà aquesta obra amb les seves inicials, J. C. V., sense fer constar que ell n'era l'autor). És aquesta una obra molt curta, clarament divulgativa i didàctica, en la qual fa un recorregut pels diferents bolets i indica si són o no aptes per al consum, però això ho fa en forma de rodolins, per tal que els lectors els memoritzin fàcilment, els recordin i, sobretot, així evitin ingerir els que no són aptes per a ser consumits. Per exemple, diu "Del bolet que porti beina, no te'n fiïs: és mal eina" o "Els bolets que facin molla, ja els pots voler a la colla", i recomana "Si els bolets t'han mossegat, vés a cal metge aviat, perquè aquest amb un remei pot prestar-te un bon servei".

Col·laborà, junt amb Font i Quer, en dues importants obres, de les quals foren autors principals René Maire, *Fungi catalaunici. Contributions à l'étude de la flore mycologique de la Catalogne*¹¹, i Roger Heim, *Fungi iberici. Observations sur la flore mycologique catalane*¹², que es publicaren, en francès, el 1933 i el 1934, respectivament, a la *Sèrie Botànica dels Treballs del Museu de Ciències Naturals de Barcelona*.

Cal dir que a Codina es deu l'organització de les primeres exposicions de bolets de Catalunya –tradició molt arrelada ara en diverses comarques catalanes. Codina sabia que a l'estranger es feien exposicions amb gran èxit i va intentar reproduir-les per a popularitzar el món dels fongs entre el gran públic. La tardor de 1914 organitzà la primera a Girona i deu anys més tard ho feu a La Cellera; en aquestes exposicions ell mateix explicava als visitants les característiques de més de 50 espècies i la manera d'evitar accidents greus. Posteriorment participà en les que se celebraren a Barcelona, Girona i Olot^{2,4}.

La primera exposició de Barcelona es va celebrar l'octubre de 1931 a la Sala d'Herbaris del Departament de Botànica del Museu de Ciències Naturals, aprofitant la presència del Prof. René Maire que era a Catalunya

Figura 3. Coberta de *Bolets bons i bolets que maten*, obra publicada per Joaquim Codina (J. C. V.) el 1929¹⁰.

convidat per Codina i Font i Quer. L'èxit de públic fou tan gran que no s'ho esperaven i als locals de l'exposició gairebé no s'hi cabia. Per això, l'edició posterior, del 29 d'octubre al 4 de novembre de 1932, es va celebrar a l'hivernacle del Parc de la Ciutadella i es va acordar cobrar una entrada de 0,15 pessetes, fet que no va impedir que la visitessin 6.567 persones. S'hi van exhibir al voltant de 300 espècies de bolets; això implicà una logística força complexa, ja que calia renovar gairebé diàriament els exemplars.

Uns dies abans, el 23 i el 24 d'octubre de 1932, amb P. Font i Quer, R. Heim i M. de Garganta, va tenir cura de

l'organització de l'exposició de bolets a Olot. La premsa olotina se'n feu ressò: "El públic hi acudí amb tal interès que el diumenge a la tarda es feia difícil visitar-la. El nombre d'espècies exhibides era de 129, cada una anava acompanyada dels seus noms vulgar i científic i d'indicacions sobre si era comestible, sospitosa o metzinosa; la major part d'elles eren de la nostra comarca"¹³. La següent exposició va tenir lloc a Girona el mes de novembre d'aquell mateix any; fou organitzada per Codina, Font i Quer i Heim, i es van exposar prop de 160 espècies.

Codina pronuncià també moltes conferències sobre micologia i, especialment, sobre bolets comestibles i verinosos, en el seu afany de donar a conèixer les diferències i així evitar intoxicacions.

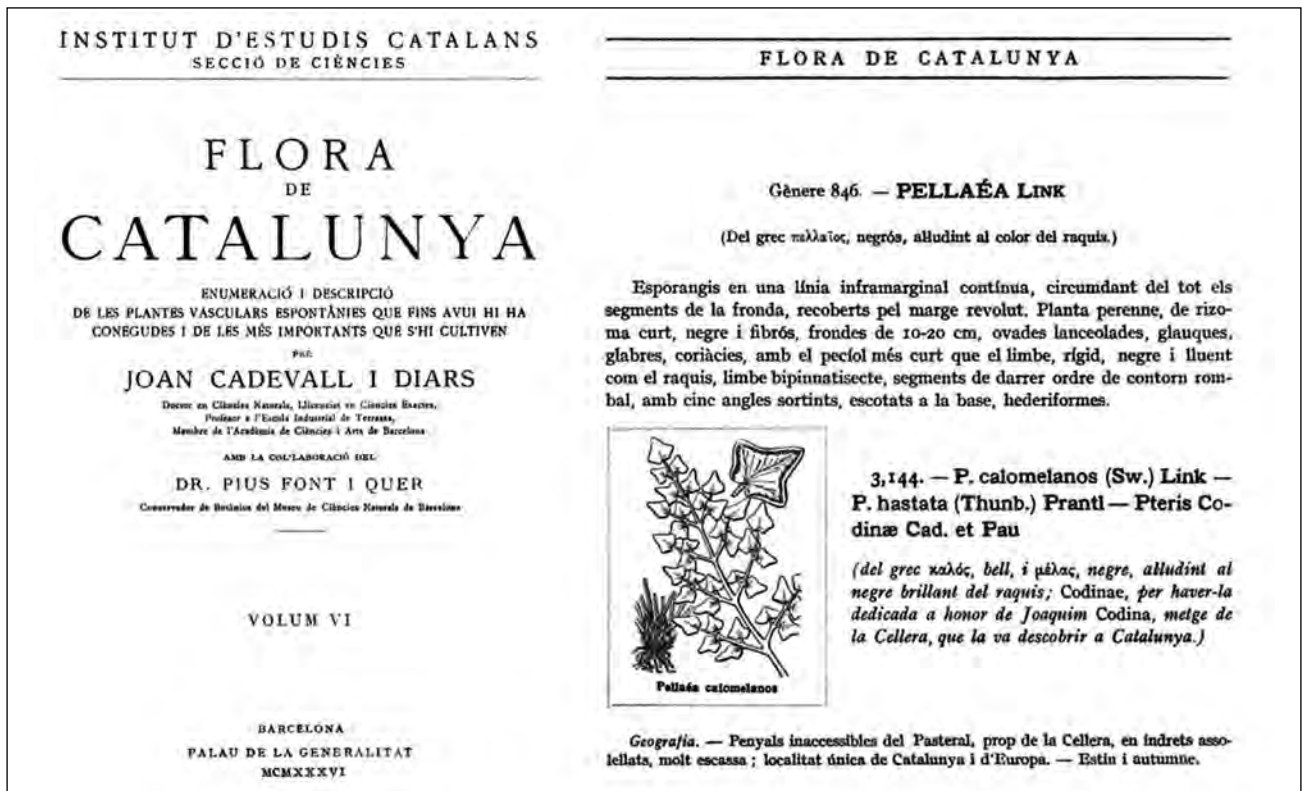
Joaquim Codina va compaginar la medicina i la micologia també amb altres activitats i ocupacions: quan es va constituir la *Cámara Agrícola de la Sellera y Pueblos Comarcans*, que reunia els propietaris agrícoles i forestals de la zona, Codina n'ocupà la vicepresidència; també participà en la fundació del *Sindicato Médico de la Provincia de Gerona* i fou elegit alcalde de La Cellera en dues ocasions⁴.

Per altra banda, Codina col·laborà en el diccionari català de medicina de Manuel Corachán¹⁴. Consta també la seva participació, per exemple, en una enquesta de la Mancomunitat sobre les comarques naturals l'any 1917¹⁵. Era, a més, afeccionat a la música i tocava el violí¹⁴.

El 26 de desembre de 1934 sortí a la recerca de fongs i, prop del lloc conegut com l'Oliva de l'Abell, el sorprengué sobtadament la mort. L'Ajuntament del seu poble li dedicà un carrer i feu constar en acta el dol de la corporació municipal¹⁴.

Font i Quer publicà la seva necrològica a *Cavanillesia Rerum Botanicarum Acta*¹⁶; en ella deia de Codina que "la Sociedad Micológica de Francia, que le contaba entre sus miembros desde muchos años, habiendo

Figura 4. Descripció de la falguera *Pteris codinae*, inclosa a *Flora de Catalunya* de Joan Cadevall el 1916. Reproducció de la portada de l'obra i de la pàgina en la qual es descriu²⁰.

decidido reunirse en Barcelona en octubre del año 1935, le habría honrado con la presidencia de la asamblea barcelonesa. Así se lo dijimos con M. Maire, durante una de las últimas excursiones micológicas que, por tierras de Gerona, realizamos juntos los tres. No pudo ser, y en otoño del año que viene el recuerdo del compañero ensombrecerá la alegría de sus amigos y colegas". Un reconeixement del que no va poder gaudir.

Per fer-nos una idea de com era aquest metge-micòleg tan particular —que, com veurem més endavant, fou qualificat per René Maire, un dels grans micòlegs de l'època, com "apòstol de la micologia a Catalunya"¹⁷— transcriurem parts de la descripció que en feu M. de Garganta al *Butlletí de la Institució Catalana d'Història*

Natural quatre dies després de la seva mort! "A la Cellera s'hi trobava a gust, el metge Codina, guardador ultrafidel de les belles tradicions i cap d'una família que les venerava" [...] "Codina era baix d'estatura, d'aspecte rural [...] Tenia el rostre colrat pel sol. Parlava poc i reflexionava molt. Malgrat el laconisme, característic en ell, era estimadíssim de tots els qui el tractaven, perquè traslluïa en la seva manera d'ésser l'honradesa i la bonhomia", i més endavant diu: "La coneixença de Codina era una sorprenent i agradable revelació per als micòlegs que no l'havien tractat" [...] "es tributa a la seva memòria l'homenatge pòstum que els naturalistes catalans li deuen, per bé que Codina no cerqués mai honors ni distincions, com a correspondència d'una tasca pacient i

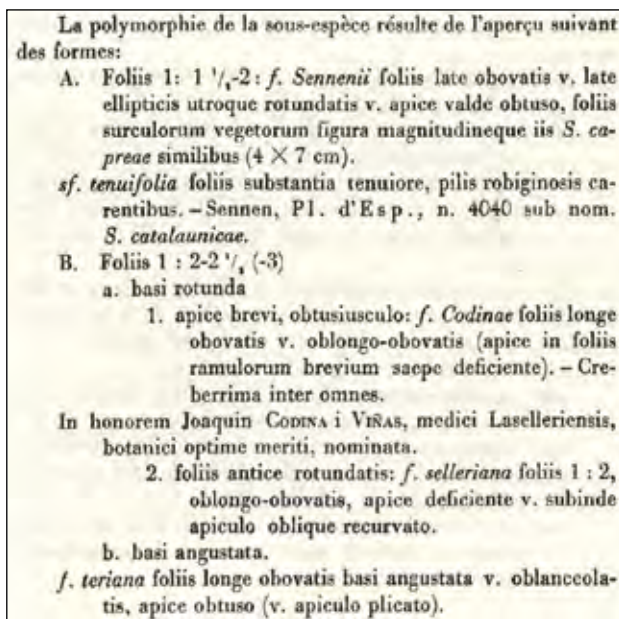
Figura 5. *Pteris codinae* Cad. et Pau, batejada amb aquest nom pels botànics Cadevall i Pau en honor a Joaquim Codina, que va resultar ser la mateixa falguera que *P. calomelanos* (Sw.) Link o *P. hastata* (Thunb.) Prantl, mai trobades abans a Europa (a l'esquerra, dibuix que va incloure J. Cadevall a *Flora de Catalunya*²⁰).

sàvia". O, com escrigué Font i Quer^{16,18}: "Nadie, sin conocerle, podía sospechar que bajo el hábito de montañés catalán, que tenía Codina, tímido y humilde hasta lo infinito, se ocultaba un hombre tan bien dotado para la observación de la Naturaleza, de tan agudo sentido crítico, que sin libros, ni siquiera microscopio, llegó a dominar el conocimiento de los macromicetos y a vencer tantas dificultades como supone aquel estudio" i "No hi ha, ni hi ha hagut mai cap botànic a Catalunya, i a Espanya, que hagi arribat a conèixer els fongs superiors, els bolets, usant el nom vulgar, com Codina els conegué".

**Els epònims de Codina. Falgueres i fongs:
Pteris codinae, *Lepidella codinae* i gènere *Codinaea*,
entre d'altres**

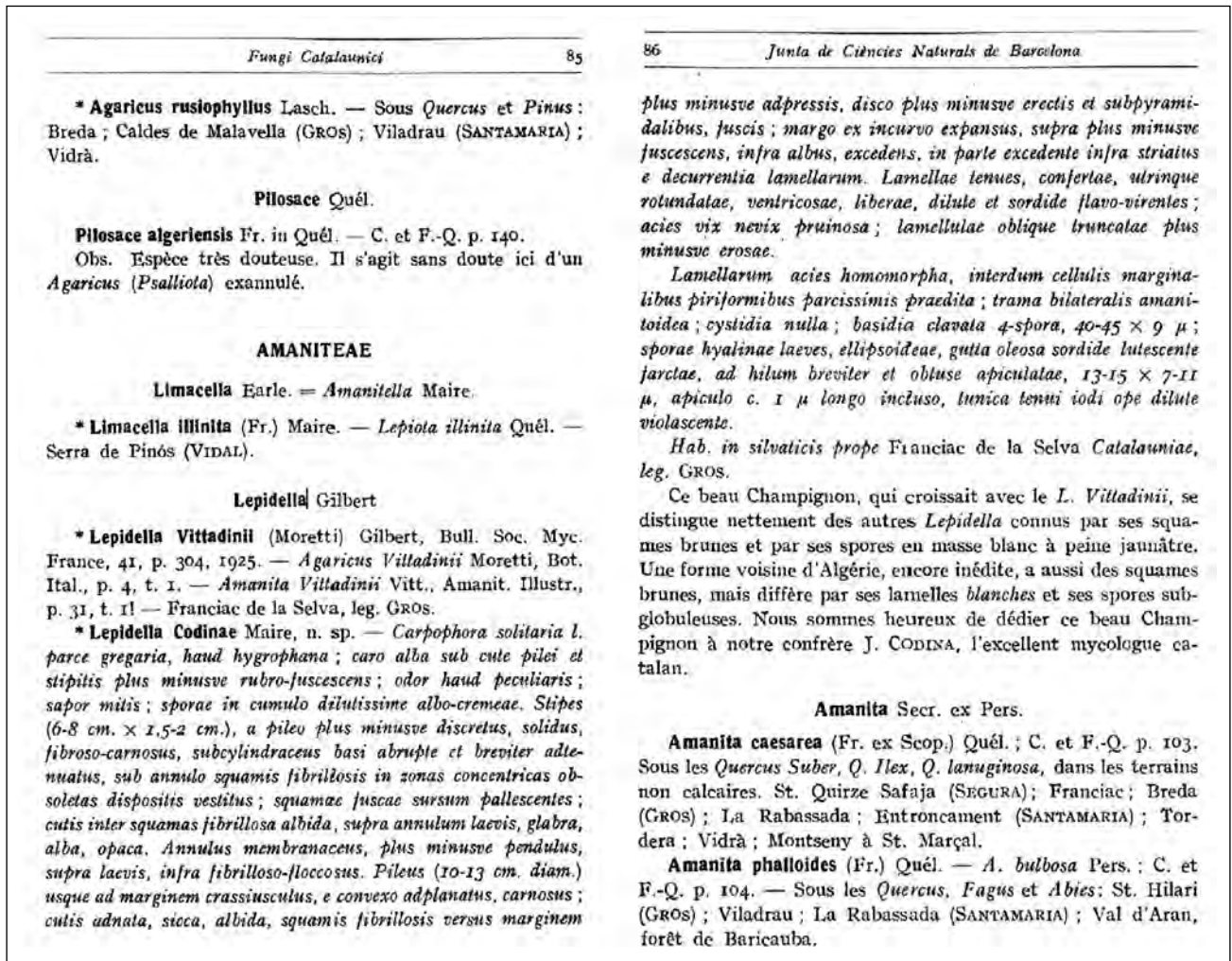
***Pteris codinae* Cad. et Pau**

Als *Apuntes para la flora de la Sellera y su comarca*⁵, escrits per Joaquim Codina, als quals ens hem referit abans, hi figura la *Pellaea hastata* (pàgines 68 i 69), una falguera anomenada també *Pellaea calomelanos*, que no

Figura 6. Pàgina del treball publicat per R. Görz, l'any 1929, a la revista *Cavanillesia Rerum Botanicarum Acta* titulat *Les saules de Catalogne*, on inclou el nom d'una nova planta dedicada a Joaquim Codina: *Salix catalaunica* Sennen f. *codinae* Görz²¹.

es coneixia llavors al nostre continent. Tal com explica Garganta¹, aquesta planta "...oriündada del sud d'Àfrica i desconeguda a Europa, trobada per Codina a les roques del Pasteral. Creient-la una espècie nova, Cadevall i Pau pensaren dedicar-la-hi amb el nom de *Pteris codinae*. Aquesta descoberta constitueix, segons Latardière, un fet de geografia botànica dels més interessants". Com s'explica en una revisió duta a terme per E. Ventura¹⁹, "El seu nom científic de *Pellaea* ve del grec que vol dir negrós, al·ludint al negre brillant del raquis i *calomelanos* que vol dir bell. En un principi es nomenà *Pteris codinae*, per haver-la dedicada a honor de Joaquim Codina, metge de la Cellera, que la va descobrir a Catalunya el novembre de 1908". Més tard, però, el botànic suís Christ, confirmà que la falguera era idèntica a la *Pellaea hastata*, originària del sud d'Àfrica i d'alguns punts d'Àsia.

Figura 7. Pàgines 85 i 86 de *Fungi Catalaunici. Contributions à l'étude de la flore mycologique de la Catalogne*¹¹ (1933), on R. Maire dedicà la *Lepidella codinae* a Joaquim Codina.

Trobem la descripció feta per Joan Cadevall i Diars, un dels dos botànics que així l'havien batejada, al volum 6 de la seva obra *Flora de Catalunya*²⁰, l'any 1936. A la pàgina 345 descriu la *Pteris codinae* (Fig. 4). Es tracta d'una planta, deïa, amb "Esporangis en una línia inframarginal contínua, circumdant del tot els segments de la fronda. Recoberts pel marge revolut. Planta perenne, de rizoma curt, negre i fibrós, frondes de 10 - 20 cm, ovades

lanceolades, glauques, glabres, coriàcies, amb el pecíol més curt que el limbe, rígid, negre i lluent com el raquis, limbe bipinnatisecte, segments de darrer ordre de contorn rombals, amb cinc angles sortints, escotats a la base, hederiformes". Explicava que els noms amb què es coneixia eren: *P. calomelanos* (Sw.) Link, *P. hastata* (Thunb.) Prantl i *Pteris codinae* Cad. et Pau. I especificava que es deïa *codinae* "per haver-la dedicada a honor de Joaquim

Codina, metge de la Cellera, que la va descobrir a Catalunya". Puntualitzava que es troba "en penyals inaccessibles del Pasteral, prop de la Cellera, en indrets assolellats, molt escassa; localitat única de Catalunya i Europa" i n'inclouïa un dibuix (Fig. 4 i 5).

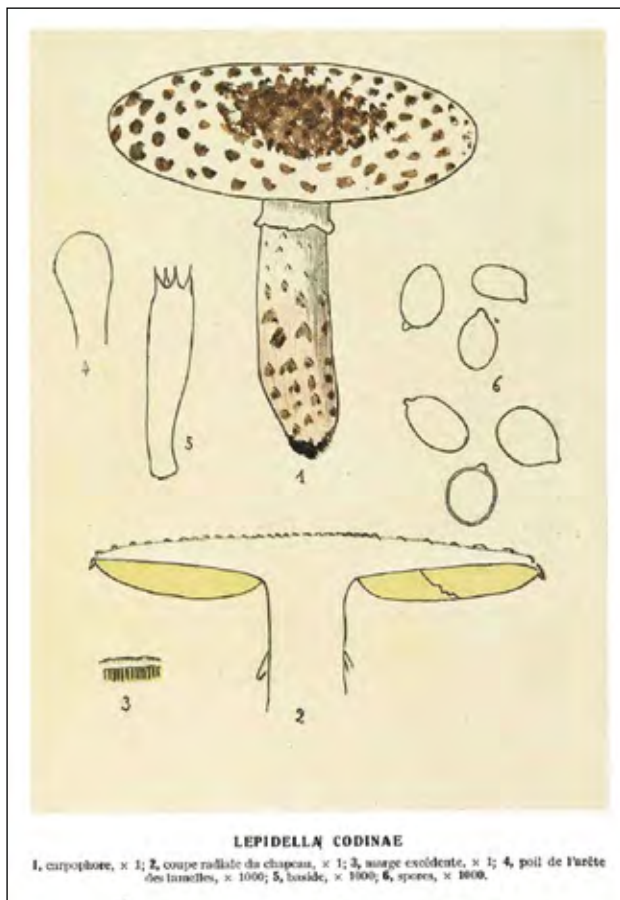
***Salix catalaunica* Sennen f. *codinae* Görz**

Codina col·laborà amb molts botànics, proporcionant-los informació i espècimens i acompanyant-los pels boscos i muntanyes per buscar i localitzar plantes arreu

del país. Especialment ho feu amb els estudiosos de les espermatòfitas. Així, fou Codina, juntament amb Font i Quer, qui induí R. Görz a descriure els saules catalans en conjunt i li va proporcionar bells espècimens complets que havia recollit ell. En agraïment, Görz li dedicà una forma: *Salix catalaunica* Sennen f. *codinae* Görz². Görz va publicar els resultats dels seus estudis a la revista *Cavanillesia* el 1929²¹. A la pàgina 142, començava la descripció de la *Salix catalaunica* (gatell, en català) i a la pàgina 145 dedicava una d'aquestes plantes a J. Codina, la *Salix catalaunica* Sennen f. *codinae* Görz, "In honorem Joaquin Codina i Viñas, medici Laselleriensis, botanici optime meriti, nominata" (Fig. 6).

***Lepidella codinae* Maire, el gènere *Codinaea* i altres fongs**

Com hem esmentat abans, un dels micòlegs amb els que Codina col·laborà, a més de ser-ne un bon amic, fou René Maire. El 1933, Maire en la seva obra *Fungi catalaunici. Contributions à l'étude de la flore mycologique de la Catalogne*¹¹ li dedicà la *Lepidella*

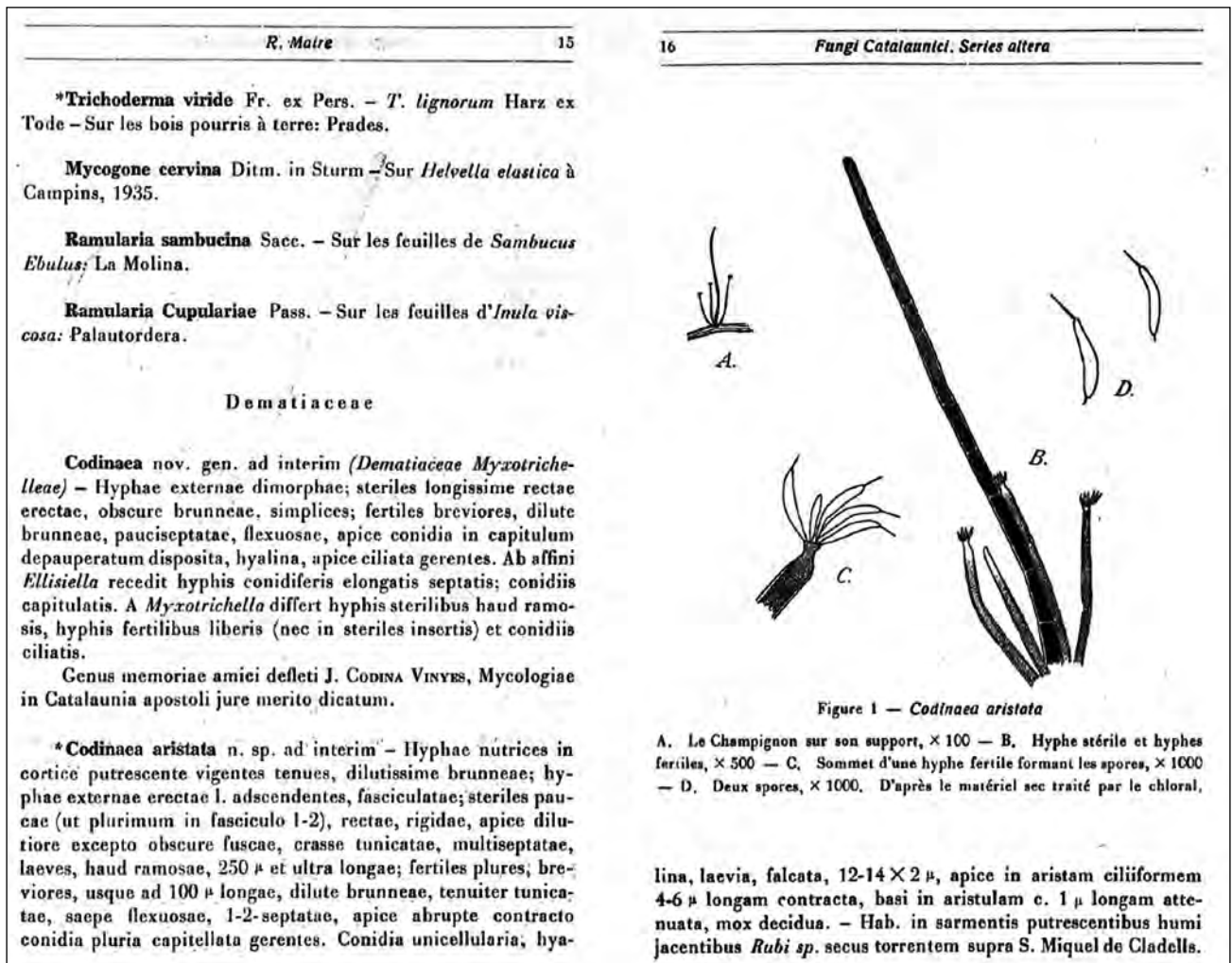

Figura 8. Dibuix de la *Lepidella codinae*, publicada a *Fungi Catalaunici. Contributions à l'étude de la flore mycologique de la Catalogne*¹¹.

Figura 9. *Lepidella codinae* (també coneguda, entre altres noms, com *Amanita codinae*).

Figura 10. Gènere *Codinaea* i *Codinaea aristata*, dedicats a Joaquim Codina pel micòleg R. Maire, publicats el 1937 a *Fungi catalaunici. Series altera*¹⁷.

*codinae*²² (Fig. 7). A les pàgines 85 i 86 en feia la descripció i acabava destacant perquè la dedicava a J. Codina: "Ce beau Champignon, qui croissait avec le L. Vittadinii, se distingue nettement des autres *Lepidella* connus par ses squames brunes et par ses spores en masse blanc à peine jaunâtre. Une forme voisine d'Algérie, encore inédite, a aussi des squames brunes, mais diffère par ses lamelles blanches et ses spores

subglobuleuses. Nous sommes heureux de dédier ce beau Champignon à notre confrère J. Codina, l'excellent mycologue catalan". L'única làmina inclosa en aquesta publicació fou un dibuix de la *Lepidella codinae*, publicada a l'última pàgina (Fig. 8). Roger Heim, l'any següent, a *Fungi iberici. Observations sur la flore mycologique catalane*, se'n feu ressò¹². Es coneix també com *Amanita codinae*, *Armillaria codinae*,

Aspidella codinae o *Saproamanita codinae*, entre altres sinònims (Fig. 9).

No va ser la *Lepidella codinae* l'únic fong que va dedicar R. Maire a J. Codina: *Cortinarius codinae* (que fou trobat a La Cellera)²³ n'és un altre exemple.

Menció a part mereix, però, el gènere *Codinaea*. El 10 de març de 1937, R. Maire publicà un nou volum de *Fungi catalaunici*¹⁷, aquesta vegada dins de les publicacions de l'Institut Botànic de Barcelona. Joaquim Codina s'havia mort uns anys abans i Maire, que n'havia estat un gran amic i amb qui havia compartit moltes hores a la recerca de nous fongs per terres catalanes, li dedicà aquesta obra anomenant-lo "apòstol de la micologia a Catalunya": "A la mémoire du Dr. J. Codina-Vinyes. Médecin à La Sellera. Apôtre de la Mycologie en Catalogne". A més, Maire li dedicà un nou gènere de fongs que hi publicà: el gènere *Codinaea* ("Genus memoriae amici defleti J. Codina Vinyes, Mycologiae in Catalaunia apostoli jure merito dicatum"). En aquest gènere inclogué un nou fong: *Codinaea aristata*, que acompanyà d'un detallat dibuix (Fig. 10).

L'any 2018 es va batejar amb el nom *Psathyrella codinae* una nova espècie de fongs, del tipus psammòfila, descoberta prop d'Olot²⁴; els autors del descobriment especificaren en la descripció que li donaven aquest nom en commemoració dels 150 anys del naixement de Joaquim Codina: "Named in memory of the 150th

anniversary of the birth of Joaquim Codina, the father of mycology of Catalonia". La troballa fou el descobriment més rellevant d'un estudi de diversitat de fongs realitzat entre els anys 2017 i 2019 en els parcs periurbans d'Olot, ja que, de les espècies trobades, la *Psathyrella codinae* Deschuyteneer, A. Melzer et Pérez-De-Greg. va resultar ser una novetat per a la ciència. Va ser recol·lectada l'any 2017 en un tronc de roure pèrol (*Quercus robur*) a la zona del Parc Nou d'Olot. Posteriorment, aquesta espècie es va transferir a un gènere nou, que es va anomenar *Olotia*, en referència a la ciutat d'Olot. De moment, aquest gènere de la família Psathyrellaceae només inclou l'espècie *Olotia codinae* (Deschuyteneer, A. Melzer et Pérez-De-Greg.), D. Wächt. et A. Melzer i sembla que és un endemisme associat a l'escorça degradada dels roures centenaris del Parc Nou d'Olot^{25,26}.

NOTA

Can Vinyes és una de les cases més antigues de la vall. En aquesta masia s'ha conservat un voluminós manuscrit, relligat en pergamí, que porta per títol *Llibre mestre arxivat de ahont estaran chaldats los actes del Mas Vinyas, pagès de la Sellera de Anglès, lo any 1791* i és una compilació i traducció de tots els documents anteriors referents a aquesta masia, donat a conèixer per Àngel Codina i Giol, de Can Vinyes, el 1977²⁷.

NOTA: Aquest capítol es basa en un article publicat a la revista *Annals de Medicina* dins la sèrie *Eponímia Mèdica Catalana* (*Annals de Medicina*. 2017;100(3):133-40).

Referències bibliogràfiques

1. Guardiola E, Baños JE. Joaquim Codina i Vinyes. Algunes dades entorn al seu naixement fa 150 anys. *Annals de Medicina*. 2018;101:84-6.
2. Garganta i Fàbrega M de. Necrologies. Joaquim Codina. *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*. 1934;34(8-9):306-10.
3. Joaquim Codina i Viñas/Joaquim Codina i Vinyes. *Enciclopèdia.cat*. Consultable a: <http://www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0018462.xml>. Accés el 29 de maig de 2022.
4. Pujol D, Llagostera L. La Cellera de Ter. *Quaderns de la Revista de Girona*. Núm. 28. Girona: Diputació de Girona. Caixa de Girona; 1990.
5. Codina y Viñas J. Apuntes para la flora de La Sellera y su comarca. Girona: Imp. y Lib. de Dolores Torres; 1908.
6. Codina J. Un bon bolet... *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*. 1910;3-4:30-1.
7. Codina J. À propos du *Polyporus tunetanus* Pat. *Bull Soc Myc France*. 1925;41(1):82.
8. Oriol de Bolós i Capdevila: sessió en memòria. Sala Prat de la Riba, 11 de març de 2008. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans; 2009. p. 41-2.
9. Codina J, Font Quer P. Introducció a l'estudi dels macromicets de Catalunya. *Cavanillesia Rerum Botanicarum Acta*. 1930-31;3:101-89.
10. J. C. V. Bolets bons i bolets que maten. Girona: Tipografia Carreras; 1929 (*se'n va fer una segona edició el 1950*).
11. Maire R. Fungi catalaunici. Contributions à l'étude de la flore mycologique de la Catalogne. *Treballs del Museu de Ciències Naturals de Barcelona. Sèrie Botànica*. Vol. 15. N. 2. Barcelona: Museu de Ciències Naturals; 1933.
12. Heim R. Fungi iberici. Observations sur la flore mycologique catalane. *Treballs del Museu de Ciències Naturals de Barcelona. Sèrie Botànica*. Vol. 15. N. 3. Barcelona: Museu de Ciències Naturals; 1934.
13. La Ciutat d'Olot. Setmanari d'Informació Catalanista-Republicà. 29 d'octubre de 1932. p. 6.

14. Geis C. Joaquín Codina. Revista Ilustrada Jorba. 1935;27(312):193-6.
15. Burqueño J. Una enquesta de la Mancomunitat sobre les comarques naturals (1917). Treballs de la Societat Catalana de Geografia. 2013;(76):261-87.
16. Font i Quer P. Joaquim Codina i Vinyes. Cavanillesia Rerum Botanicarum Acta. 1933;6:181-3.
17. Maire R. Fungi catalaunici. Series altera. Contributions à l'étude de la flore mycologique de la Catalogne. Publicacions de l'Institut Botànic. Vol. 3. N. 4. Barcelona: Institut Botànic de Barcelona; 1937.
18. Font i Quer P. Joaquim Codina, el micòleg. Revista Ilustrada Jorba. 1935;27(312):197.
19. Ventura i Lecha E. *Pellaea calomelanos* (Swartz) Link. una falguera raríssima.
Consultable a: <http://docs.cec.cat/public/0000/0000/Falguera.pdf>. Accés el 20 d'agost de 2017.
20. Cadevall i Diars J (Font i Quer P, col·l.). Flora de Catalunya. Vol 6. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. Generalitat de Catalunya; 1936. p. 345.
21. Görz R. Les saules de Catalogne. Cavanillesia Rerum Botanicarum Acta. 1929;2:97-158.
22. Codina i Vinyes, Joaquim. A: Calbet i Camarasa JM, Corbella i Corbella J. Diccionari biogràfic de metges catalans. Primer volum. Barcelona: Fundació Salvador Vives Casajuana. Seminari Pere Mata. Universitat de Barcelona; 1981. p. 142.
23. Gutiérrez C. Reseña histórico-bibliográfica del género *Cortinarius* en Cataluña. Rev Soc Cat Micol. 1995;18:89-102.
24. Deschuytener D, Melzer A, Pérez-De-Gregorio MA. *Psathyrella codinae*, a new species from Spain. Bulletin de l'Association des Mycologues Francophones de Belgique. 2018;11:4-8.
25. Carbó J, Pérez-De-Gregorio MA, Roqué C, Torrent A. Estudi de la micoflora dels parcs periurbans de la ciutat d'Olot: Parc Nou, la Moixina i la Deu. Olot: Consorci de Medi Ambient i Salut Pública de la Garrotxa, SIGMA. Ajuntament d'Olot. Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa; 2020.
26. Wächter D, Melzer A. Proposal for a subdivision of the family Psathyrellaceae based on a taxon-rich phylogenetic analysis with iterative multigene guide tree. Mycological Progress. 2020;19:1151-265.
27. Codina i Giol A. Consells als hereus. Revista de Girona. 1977;(79):169-71.